

## Sermo in Ionam prophetam et de paenitentia Niniuitarum

### Λόγος εἰς τὸν προφήτην Ἰωνᾶν, καὶ περὶ μετανοίας τῶν Νινευιτῶν

Ἰωνᾶς ὁ Ἑβραῖος, ἀνελθὼν ἐκ θαλάσσης κηρύσσει ἐν Νινευῇ τοῖς ἀπεριτμήτοις· ἐν τῇ σοβαρῇ πόλει εἰσελθὼν ὁ προφήτης, διὰ φοβερᾶς φωνῆς ταύτην ἐξετάραξε. Πόλις ἄρχουσα ἐθνῶν εὐθέως κατέπηξε διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ υἱοῦ Ἀμαθῆ, καὶ καθάπερ θάλασσα πάντοθεν ἐδονεῖτο διὰ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ. Κατελθὼν ἐν θαλάσῃ ἐτάραξεν αὐτήν, καὶ ἀπελθὼν ἐν ξηρᾷ ταύτην εὐθὺς χειμάζει. 302 Ἐσαλεύθη ἡ θάλασσα ἐν τῇ φυγῇ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ ἐπτοήθη ἐν τῷ αὐτὸν κηρύττειν· ἐπαύσατο ἡ θάλασσα ἐν τῇ προσευχῇ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ ἐν τῇ πολλῇ εὐσπλαγχνίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐξέστη. Ἐν τῇ τοῦ κήτους κοιλίᾳ τοῦ μεγάλου ἠῦχετο· ὡσαύτως Νινευῖται ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει. Ἡ εὐχὴ ἐρρύσατο Ἰωνᾶν ἐκ τοῦ κήτους, καὶ δέησις ῥύεται Νινευῇ τῆς πτώσεως. Ἀπέδρα ὁ Ἰωνᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, ὡσαύτως Νινευῖται ἀπὸ τῆς εὐφροσύνης, καὶ ἐνέκλεισε τοὺς δύο ὡς ἐν φρουρᾷ ἢ δικαιοκρισίᾳ, ὡσπερ τινὰς χρεώστας· καὶ προσήνεγκαν αὐτῇ οἱ δύο μετάνοιαν, ὅπως ἂν λυτρωθῶσι τὰ ἀμφοτέρα μέρη τῶν οἰκείων σφαλμάτων τὴν οὐρανόδικον κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. Προσέταξε Κύριος τὸ κῆτος τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ τὸν Ἰωνᾶν φυλάττειν μετὰ τῆς ἡπείρου. Ἀφ' ἑαυτοῦ γὰρ ἔμαθεν ὁ Προφήτης ὅτι δίκαιόν ἐστι τοὺς μετανουῶντας ζῆν. Τύπον ἔδωκεν ἐν ἑαυτῷ ἡ χάρις· Ἰωνᾶς μετανοήσας ἀνῆλθεν ἐκ τῆς θαλάσσης, οὕτω δὲ ἴν' ἀναγάγῃ τὴν βυθισθεῖσαν πόλιν. Ἐταράχθη ἡ πόλις, καθάπερ ἡ θά 303 λασσα, διὰ φωνῆς Ἰωνᾶ ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ. Ἦνοιξεν ὁ δίκαιος Ἰωνᾶς τὸστόμα αὐτοῦ καὶ Νινευῇ ἀκούσασα εὐθέως ἐθορυβήθη. Κηρύξας ὁ Ἰουδαῖος κατέπηξε τὴν πόλιν, διανείμας θάνατον τοῖς ἀκροαταῖς αὐτοῦ· ἐστάθη κῆρυξ ὁ ἰατρὸς μετὰ τῶν γιγάντων, καὶ ἐκ τοῦ φόβου αὐτοῦ ὡς παῖδες κατέπηξαν. Ἐκλασε φωνὴ αὐτοῦ καρδίας βασιλέων, ὅτι τὴν πόλιν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς κατέστρεφε. Μιᾶ φωνῇ ἐκτεμῶν αὐτῶν πᾶσαν ἐλπίδα, ποτήριον ποτίζει αὐτὴν πλήρες ὀργῆς καὶ θυμοῦ. Ἦκουσαν βασιλεῖς καὶ ἐταράχθησαν, μᾶλλον δὲ καὶ ἐταπεινώθησαν, καὶ τοὺς στεφάνους αὐτῶν ρίψαντες ἐπόθησαν τὴν μετάνοιαν· ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες καὶ ἐθορυβήθησαν, καὶ ἀντὶ λαμπρᾶς στολῆς σάκκους ἠμφιάσαντο· ἤκουσαν πρεσβύτεροι, οἱ πολλῆς τιμῆς ἄξιοι, καὶ κατέχωσαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν σποδῷ· ἤκουσαν πλούσιοι καὶ εὐθέως ἤνοιξαν τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἔμπροσθεν τῶν πενήτων· ἤκουσαν οἱ δανεισταὶ καὶ εὐθέως ἔρρηξαν ἃ εἶχον γραμματεῖα· ἤκουσαν ὀφειλέται, καὶ διελογίσαντο τοῦτο δίκαιον εἶναι ἀποδοῦναι τὰ χρέη ἃ ὤφειλαν· ἕκαστος γὰρ 304 ἔσπευδε περὶ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας κήδεσθαι, καὶ δυσωπεῖν τὸν Θεόν. Οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ὁ διὰ πονηρίας βουλόμενος γριπίσαι, ἐπειδὴ ἐνὶ δικαίῳ βουλήματι οἱ ἅπαντες ἐβέβληντο, ἵνα πως κερδάνῃ τις τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. Τῆς φωνῆς τοῦ Ἰωνᾶ ἀκούσαντες οἱ κλέπται, ἐν σπουδῇ ἀπέδωκαν τοῖς κυρίοις τὰ σκῦλα, καὶ μωροποιήσαντες οἱ τὰ σῦλα παθόντες οὐδὲν ἔλαβον, ἀλλ' αὐτοῖς ἀφῆκαν αὐτά· ἕκαστος γὰρ ἑαυτὸν δικαίως ἀνακρίνων εἰς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐφιλανθρωπεύετο. Ἀκούσαντες οἱ φονεῖς, ἐξομολογούμενοι κατεφρόνησαν τοῦ φόβου τῶν δικαστῶν. Ἦκουσαν οἱ δικασταὶ καὶ συνεχώρησαν, ὅτι ἐν τῇ φοβερᾷ ἐκείνῃ ὀργῇ οὐκ ἦν ὁ κρίνων· ἕκαστος γὰρ ἐσπούδαζε φιλανθρωπίαν σπεῖραι, ἵνα θερίσῃ καὶ αὐτὸς συγχώρησιν ἐξ αὐτῆς. Ἦκουσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς φωνῆς τοῦ Ἰωνᾶ καὶ τὰς ἑαυτῶν πράξεις ἐξομολογήσαντο. Ἦκουσαν οἱ δοῦλοι καὶ τιμὰς ἐπλήθυναν τοῖς κυρίοις αὐτῶν. Ἐκ τῆς φωνῆς τοῦ Ἰωνᾶ πλούσιοι καὶ σοβαροὶ τὸ ὕψος ἑαυτῶν ἐταπεινώσαν. Ἡ ἡμῶν μετάνοια πρὸς τὴν τῶν Νινευιτῶν, ὡσπερ ὄναρ ἐστὶ καὶ σκιὰ δειλινή. Νινευῖται ἔδωκαν πολλὰς ἐλεημοσύνας· ἡμεῖς οὐκ ἂν

πλεονεξίας παυσώμεθα; 305 Νινευίται τούς παῖδας μετὰ τιμῆς ἠλευθέρουν· ἡμεῖς μὴ δουλώσωμεν ἑλευθέρους ἀδίκως. Ὅτε γὰρ ἀπεστάλη Ἴωνᾶς ὁ προφήτης εἰς τὴν πόλιν Νινευή, τὴν μεστήν ὀφλημάτων, καθώπλισεν αὐτὸν ἢ δικαιοκρισία, οὐχ ὄπλοις καὶ δόρατι, ἀλλ' ἐλάττονι κηρύγματι. Ἰατρὸς ἀπεστάλη τεμεῖν αὐτῶν τὰ ἔλκη καὶ στυπτικοῖς φαρμάκοις καθάρισαι τὰς νόσους. Ἀνοίξας ἐδείκνυε τὰ ἑαυτοῦ φάρμακα, λίαν ὄντα φοβερά, αὐστηρὰ καὶ στυπτικά· ἔπεμψε γὰρ ἢ χάρις τὸν Ἴωνᾶν εἰς τὴν πόλιν, οὐχ ἵνα ἐκείνην καταστρέψῃ, ἀλλ' ἵνα αὐτὴν μεταστρέψῃ. Οὐκ εἶπεν αὐτοῖς Ἴωνᾶς μετανοῆσαι, δεικνὺς ὅτι ὁ νοσῶν τρέχει πρὸς τὸν ἱατρόν. Ἀπέκλεισε κατ' αὐτῶν τὴν θύραν τῆς ἐλπίδος, ἵνα δείξῃ τὸ πόσον ἔκρουσαν, δεδιότες τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ. Ἦκουσε Νινευὴ τὴν φωνὴν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, καὶ νηστείας καὶ εὐχαῖς ἑαυτὴν ἐπανάλυσεν, ἵνα δείξῃ τὸ πόσον δύναται ἢ πρὸς Θεὸν παράκλησις· ἀπόφασιν γὰρ Θεοῦ αὐτὴ ἐπανάλυσεν. Ἠρρώστουν ἁμαρτίαις. Καθάπερ ἐν ξίφει τὴν φρικτὴν φωνὴν αὐτοῦ κατέπτηξεν ἐκείνους οὐχ ἵνα αὐτοὺς τεμεῖ, ἀλλ' ἵνα αὐτὸν ἰδόντες 306 παύσονται τῶν κακῶν τῶν τικτόντων τὰς νόσους. Ἰατρὸς ἦν ὁ ἐπελθὼν νοσοῦντας ἰάσασθαι· γυμνώσας αὐτοῦ τὸ ξίφος τοῖς ἄρρώστοις ἔδειξεν. Εἶδεν αὐτὸν ἢ πόλις καὶ εὐθέως ἐθορυβήθη· ἔστηκε γὰρ ἔξω τῆς πόλεως κρατῶν τὸ ξίφος τῆς ὀργῆς. Ἐκ κλίνης οἱ ἄρρωστοι ἀπὸ φόβου μετὰ σπουδῆς ἔτρεχον πρὸς τὴν μετάνοιαν. Ἡ φωνὴ τοῦ Ἴωνᾶ ὡσπερ ξίφος ἔτεμε χρονίας σηπεδόνας καὶ δυσίατα ἔλκη· ἱατρὸς γὰρ ὑπῆρχε θεραπεύων ἄρρώστους ἐν ῥάβδῳ τῆς ἀπειλῆς. Ὑποβαλόντες φάρμακα ἱατροὶ τοῖς ἄρρώστοις κολακείαις κέχρηται· Ἴωνᾶς δὲ αὐστηρᾶ τῇ φωνῇ καὶ ἀπειλῇ πολλῇ. Ἐφυγεν ἄρρωστος ἐκ κλίνης αὐτοῦ· ἐθεώρει γὰρ ῥάβδον πλήρη ὀργῆς καὶ θυμοῦ, ἢ ὑγίαινε τοὺς νοσοῦντας νόσοις ἐπιθυμίας· καὶ εἷς ἕκαστος λοιπὸν ἐκ τοῦ φόβου ἰᾶτο. Ὅψα τῶν βασιλέων τὰ ποικίλα ἤργησαν, ὡσαύτως ἀρχόντων πολυτελεῖ δειπνα. Τί ὅτι ταῦτα λέγω; Εἰ τὰ νήπια αὐτῶν οὐκ ἐθήλαζον, τίς λοιπὸν ὑπῆρχεν <ἐν> αὐτοῖς ὁ τρυφῶν; Εἰ κτήνη ἐξ ὕδατος ἐν σπουδῇ ἐκώλυσαν, τίς ἄρα ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ 307 πίνων οἶνον ὄλω; Καὶ εἰ ὁ βασιλεὺς σάκκον ἑαυτὸν ἐνέδυσσε, τίς ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ λαμπρὰν στολὴν ἑαυτῷ περιβάλλων; Καὶ εἰ τὰς ἐταιρίδας ἔβλεπον σωφρονούσας, τίς ὑπῆρχεν ὁ γαμῶν ἢ ὁ ἐγκαμίζων; Καὶ εἰ οἱ ἀκατάστατοι πτήξαντες ἐσωφρόνουν, τίς ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς ὁ γελῶν τὸ σύνολον; Εἰ οἱ πάντες ἔκλαιον καὶ ἐπένθουν, τίνοι [ῶρα] τὸ παίζειν ἠδὺ κατεφαίνετο; Εἰ κλέπται ἐδικαιοῦντο, καὶ τίς ὁ πλεονεκτῶν; Καὶ εἰ ἢ πόλις ἔπιπτε, τίς ὁ τὸν οἶκον τηρῶν; Ἐρρίπτετο ὁ χρυσὸς εἰς τὴν γῆν, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ αὐτὸν αἴρων· ἠνέωγαν θησαυρούς, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ συλῶν. Ἐκάμυσαν ἄστωι τοὺς ἑαυτῶν ὀφθαλμούς, τοῦ μὴ ἰδεῖν ἀκολάστως τὰ κάλλη τῶν γυναικῶν· ἔσπευδον καὶ αἱ γυναῖκες μαράναι τὰ ἑαυτῶν κάλλη, ἵνα οἱ ὀρῶντες μὴ σκανδαλισθῶσιν· ἔσπευδε γὰρ ἕκαστος τὸν πέλας ἅμα ἰᾶσθαι καὶ ἰαθῆναι, ἵνα πάντες σωθῶσιν. Ἐκαστος τὸν πλησίον προετρέπετο εἰς εὐχὴν καὶ δέησιν καὶ ἐξομολόγησιν, καὶ γέγονεν ἢ πόλις ὡς ἐν σῶμα· ἕκαστος γὰρ ἐτήρει μὴ τις πέση ἐν αὐτοῖς. Οὐδεὶς ἠῤῥατο ἐκεῖ ἵνα μόνος λυτρωθῇ, ἀλλ' ὡς ἐν μέλος ἠῤῥατο ἕκαστος περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν· ἅπανσα γὰρ ἢ πόλις, καθάπερ εἷς ἄνθρωπος, ἦν κληθεῖσα δοθῆναι εἰς 308 ἀφανισμόν καὶ φθοράν. Ἐδέοντο δίκαιοι ὑπὲρ ἁμαρτωλῶν, ὅπως ἂν μεθ' ἑαυτῶν κάκεῖνοι σωθῶσι· πάλιν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐβόων πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως ἂν εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς τῶν δικαίων. Παράστησον, ἀγαπητέ, τὸν σὸν νοῦν μετὰ σπουδῆς, καὶ βλέπε πῶς πάντες ἅμα ἐν πένθει σφοδρῶ διῆγον· ὁ γὰρ κλαυθμὸς τῶν νηπίων σφόδρα ὦν ἔλεεινὸς ἐποίει πᾶσαν τὴν πόλιν κλαίειν τε καὶ ὀδύρεσθαι. Ὁ ὀλολυγμὸς τῶν υἱῶν ἀναβαίνων ἐν δάκρυσιν τὰς καρδίας τῶν γονέων καὶ τὰ σπλάγχνα ἀνετάρασσε· πρεσβῦται ἐν ὀδυρμοῖς τίλλοντες τὰς πολιὰς αὐτῶν εἰς γῆν κατέβαλλον· καὶ πάλιν οἱ νέοι θεωροῦντες τοὺς πρεσβύτας ἐν ὀδυρμοῖς, πλείονα τὴν ἑαυτῶν φωνὴν ὑψώσαντες, ἐβόησαν ὀλολύζοντες ἅμα, διότι ὁμοθυμαδὸν μιᾶ ῥοπῇ ἀπέθνησκον, θάπτοντες συνθαπτόμενοι. Ἐκράτουν παῖδες μητέρας, καὶ εἶλκον ἐξ ἑκατέρου, ἵνα

λυτρώσονται ἑαυτὰς ἐκ θανάτου. Τὰ βρέφη καὶ τὰ νήπια, ἀπὸ τῆς φοβεραῆς ἐκείνης φωνῆς, ἐν τοῖς τῶν μητέρων κόλποις μετὰ κλαυθμῶν ὑπέδυσαν. Ἐσπέρας δὲ καὶ πρῶτ' ἠρίθμουν ἄς Ἰωνᾶς ὁ Ἑβραῖος ἡμέρας ἐκήρυξεν, ἵνα ἴδωσι κἂν πόσαι ἔτι μένουσι. Καὶ ὅτε πάλιν παρῆλθεν ἡμέρα, ὠλόλυσαν ἐν δάκρυ 309 σι, διότι ὑπελείπετο μικρὰ προθεσμία. Οἱ υἱοὶ ἐν δάκρυσιν τοὺς πατέρας ἐπερώτουν· ὦ πατέρες, τοῖς φιλάτοις ὑμῶν διηγῆσασθε τέκνοις, πόσαι ἡμέραι παρῆλθον καὶ πόσαι μένουσιν, ἐξ ὧν ἡμῖν ἐκήρυξεν ὁ υἱὸς Ἀμαθῆ, ὁ Ἑβραῖος, καὶ ποία ἐστὶν ἡ ὥρα, ἣν ἡμῖν ἀπεφίηνατο, ἵνα ζῶντες εἰς τὸν ἄδην ἅμα πάντες κατέλθωμεν· πότε δὲ ἡ πόλις ἢ τερπνὴ μέλλει ἀφανίζεσθαι, ἢ ποία ἐστὶν ἡ ἡμέρα, ἣπερ διαδίδοται ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένη ἢ φήμη τῆς ἀπωλείας ἡμῶν, καὶ ὀρώσι πικρὰν θέαν οἱ παραπορευόμενοι. Ὡς δὲ ταῦτα οἱ πατέρες ἀπὸ τῶν τέκνων ἀκηκόασιν, πικρὰ δάκρυα ἐπ' αὐτοῖς συσχεθέντες κατήγαγον· καὶ πάντως οὐκ ἴσχυσαν δοῦναι αὐτοῖς ἀπόκρισιν, ὅτι τὰ στόματα αὐτῶν ἢ λύπη ἦν ἐμφράξασα· ἵνα δὲ μὴ πληθύνωσι τὴν λύπην τῶν υἱῶν, καὶ πρὸ τῆς προθεσμίας θάνωσι, τὰ δάκρυα ἐκώλυσαν συνέχοντες τὰ σπλάγχνα ἑαυτῶν, ἵνα παραμυθῆσονται τὰ φίλτατα ἑαυτῶν τέκνα. Ἐφοβοῦντο οἱ πατέρες εἰπεῖν τὸ ἀληθές, ἐγγὺς εἶναι τὴν ἡμέραν ἣνπερ εἶπεν ὁ προφήτης· καὶ καθάπερ Ἀβραάμ, θέλων παραμυθῆσασθαι Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἄκων προεφήτευσεν, οὕτω δὲ καὶ οἱ Νινευῖται ἄκοντες προεφήτευσαν, ἐν τῷ αὐτοῦς τὰ ἑαυτῶν τέκνα ἤθελον παραμυθῆσασθαι. 310 Ἰσαὰκ ἐπερώτησε, τὸ πρόβατον τὸ λογικόν· ὦ πάτερ, ποῦ ἐστὶ τὸ πρόβατον τὸ τῆς θυσίας; Καὶ οὐκ ἀπεκάλυψεν Ἀβραάμ τὸ μυστήριον, μήπως λυπηθέντος αὐτοῦ, σπλωθῆ αὐτοῦ τὸ δῶρον· ἐσπούδασε γὰρ ὁ Ἀβραάμ, πῶς πείσοι τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ὡς σπεύδων ἐκ τῶν ἀδήλων ἄδηλα προεφήτευσεν. Οὐκ ἤθελεν εἰπεῖν αὐτῷ, καὶ ἀλήθειαν ἔλεγε. Φοβούμενος εἰπεῖν αὐτῷ, σὺ εἶ, εἰς ἄλλα προεφήτευσεν· ἢ γλῶσσα γὰρ τοῦ Ἀβραάμ ἤδει πλέον τῆς καρδίας, καὶ ἔμενεν ὁ νοῦς ἀργός, καὶ ἡ γλῶσσα προεφήτευσεν. Τὸ στόμα ἔθος ἔχον ἐκ τῆς καρδίας μανθάνειν, αὐτὸ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὰ μέλλοντα μυστήρια. Ἀβραάμ εἶπε τοῖς παισίν· ἐγὼ τε καὶ Ἰσαὰκ ἀνελθόντες εἰς τὸ ὄρος, πρὸς ὑμᾶς ὑποστρέψομεν. Βουλευθεὶς γὰρ ὁ Ἀβραάμ ψεύσασθαι, προεφήτευσεν. Οὐκ ἦν ψεύστης, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦν ἀληθείας συνήγορος. Οὕτω δὲ καὶ Νινευῖται ψευδόμενοι ἠλήθευσαν· ψεύσασθαι γὰρ οἰόμενοι, προφήται ἦσαν ἀληθείας. Δακρύνοντες γὰρ ἔλεγον τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· μὴ φοβεῖσθε, ὦ φίλτατοι, ἀλλὰ μᾶλλον θαρσεῖτε· σφόδρα γὰρ ἐστὶ φιλόανθρωπος ὁ Κύριος· οὐ μὴ τοίνυν ἀφανίσῃ τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα. Εἰ 311 ζωγράφος τὴν ἄψυχον εἰκόνα, ἣν ζωγραφεῖ, σπουδάζει τηρεῖν μετὰ πάσης ἀσφαλείας καὶ προσοχῆς, πόσω μᾶλλον ὁ Κύριος τὴν εἰκόνα τὴν ἑαυτοῦ φυλάξειεν ἐκ τῶν κακῶν, τὴν ἔμψυχον καὶ λογικὴν; Οὐ μὴ καταστραφῆ ἡμῶν ἢ πόλις καὶ ἀφανισθῆ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπειλῆς καλεῖ εἰς μετάνοιαν. Ὑμεῖς ποσάκις ἀφ' ἡμῶν ἐδάρητε, ὦ φίλτατοι, καὶ ἔγνωτε τὴν ἀπειλὴν ἐπωφελῆ γινομένην; Ἐκ παιδείας γεγόνατε σοφοὶ καὶ κληρονόμοι, καὶ ἡ λύπη τῶν μαστίγων χαρὰ ἡμῖν ἐγένετο. Οὕτως οὖν λογίσασθε καὶ περὶ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, ὅτι ὡς πατὴρ υἱοὺς παιδεύων πάλιν οἰκτίρει· τὴν ράβδον αὐτοῦ ἐπαίρει φοβῆσαι καὶ σοφίσαι· παιδεύει καὶ οὐ θανατοῖ, μᾶλλον δὲ ἐπιστρέφει. Εἰ γὰρ ἡμεῖς οἱ πατέρες σπλάγχνα ἡμῶν παιδεύομεν τῇ ἀπειλῇ τῶν μαστίγων, κτίσασθαι ὑμᾶς θέλοντες, πολλῷ μᾶλλον καὶ ὁ Κύριος· εἰ καὶ παιδεύει ὡς πατὴρ, ἀλλὰ τῇ χάριτι αὐτοῦ λυτροῦται πάντας ἡμᾶς· τῇ ράβδῳ αὐτοῦ ἀπειλῶν, τὴν ἀγάπην αὐτοῦ δηλοῖ καὶ ἀνοίγει πᾶσιν ἡμῖν τὸν θησαυρὸν τῶν οἰκτιρισμῶν αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἡμεῖς δυνάμεθα τοσοῦτον ὑμᾶς ἀγαπᾶν, ὅσον ὁ Θεὸς σπλάγχχοις φιλεῖ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Παραμυθεῖσθε, τέκνα, καὶ παύσασθε δακρύνοντες· ἡ πόλις γὰρ ἡμῶν οὐ πεσεῖται, ἀλλ' ἢ ὀργὴ παρέρχεται. 312 Ταῦτα δὲ Νινευῖται λαλοῦντες τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, παραμυθούμενοι αὐτοὺς ἄκοντες προεφήτευσαν. Προφήται ἦσαν ἀληθῶς· ἢ γὰρ μετάνοια προφήτας αὐτοὺς ἐποίησε. Λαλοῦντες δὲ τὰ τοιαῦτα, δακρύνοντες οὐκ

ἐπαύοντο· εἰ γὰρ καὶ παρεμυθοῦντο, ἀλλ' ὄδυρμοῖς ἐπένθουν· ὁ φόβος γὰρ τῆς ἀπειλῆς ἐπέτεινε τὴν νηστείαν· καὶ τήκειν δὴ προθεσίαν ταῖς εὐχαῖς ἐσπούδαζον. Ἐξήλθεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔδειξεν αὐτόν, καὶ ἔπηξεν ἡ πόλις ἰδοῦσα σάκκον αὐτοῦ. Εἶδε καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν πόλιν πενήθασσαν ἀπὸ τῆς θέας αὐτοῦ, καὶ δακρύων ἐπλήσθη. Ἐδάκρυσεν ἡ πόλις ἐπὶ τὸν βασιλέα, ἰδοῦσα γῆν καὶ σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ἔκλαυσε καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, ἰδὼν αὐτὴν ἐν πένθει σάκκου ἡμφιεσμένην. Πάντες ὁμοῦ ἐπένθουν καὶ πάντες ὠδύροντο, ὡς καὶ τοὺς λίθους αὐτοὺς ποιεῖν συνθρηνεῖν αὐτοῖς. Τίς οὕτω προσήξατο; Τίς οὕτως ἐδεήθη; Ἦ τίς οὕτως ἐταπεινώθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Ἦ τίς πάλιν ἀθρόως ἀπεδύσατο τὰς φανεράς καὶ κρυπτάς αὐτοῦ πράξεις; Τίς ἀπὸ ψιλῆς φωνῆς ἔσπευσε διαρρηῆσαι τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις; Τίς ὁ λόγον ἀκούσας καὶ τῷ νοῦ ἔθραύσθη; Τίς ἀπὸ οἰκτρᾶς φωνῆς θανάτῳ συνε 313 σχέθη; Ἦ τίς ἐνοπτρίσατο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν διὰ τῆς μετανοίας; Τίς εἶδε τὸν δίκαιον ἀνασπῶντα τὸ ξίφος, καὶ τὴν πόλιν ἄπασαν κλαίουσαν καὶ βοῶσαν; Τίς ἠδύνατο στέρξει τὴν φωνὴν τοῦ κλαυθμοῦ πρεσβυτῶν τε καὶ νέων, βρεφῶν τε αὐτῶν καὶ μητέρων; Πάντες ὁμοῦ ἐπένθουν· ἅπαντες γὰρ ἤκουσαν ὅτι αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἐπληροῦντο, καὶ μέλλουσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ κατέρχεσθαι πάντες ὁμοῦ εἰς τὸν ἄδην, τῆς πόλεως στραφείσης, μὴ ὄντος τοῦ θάπτοντός τε καὶ τοῦ θαπτομένου, διὰ τὸ κατὰ πάντων φθάσαι τὴν ἀπόφασιν. Νεανίσκοι μέλλοντες τῷ γάμῳ συνάπτεσθαι, ἄφνω ἐξεδέχοντο τὸν ἑαυτῶν θάνατον. Τίς ἄρα ἐβάσταξε νυμφῶν τοὺς ὀλολυγμούς; Ὡς ἔτι γὰρ ἐν παστῶ ἦσαν καθεζόμενοι, ἀντὶ τῆς εὐφροσύνης ἐξαίφνης ἐκλήθησαν σὺν τοῖς νυμφίοις αὐτῶν εἰς θάνατον πτωθέντες. Τίς ἄρα ἠδύνατο μὴ δακρῦσαι, ὁρῶν βασιλέα κλαίοντα, ὅτι ἄφνω ἤμελλεν ἀντὶ τῶν βασιλείων καὶ ἐνδόξων οἴκων εἰς τὸν ἄδην παροικεῖν καὶ βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοῖς, μεταξὺ αὐτῶν θανόντα, καὶ σποδὸς γενέσθαι; Ἀντὶ τοῦ ὀχήματος καὶ τῆς πολλῆς αὐτοῦ τιμῆς, ἤκουσεν ὅτι ἡ πόλις αὐτοῦ μέλλει πίπτειν· ἀντὶ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ποικίλων ὀψωνίων, ἤκουσεν ὅτι 314 αὐτὸν θάνατος καταπίνει· ζῶσα γὰρ ἐκλήθη ἄπασα ἡ πόλις εἰς τὸν βυθὸν κατελθεῖν. Κέκληκεν ὁ βασιλεὺς τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις, καὶ ἔκλαυσε ἐπ' αὐταῖς, καὶ μὴν καὶ αὐταῖ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἤρξατο δακρύων λέγειν ἔμπροσθεν αὐτῶν· ἐν ποταποῖς πολέμοις ἐγενόμην νικητῆς, ποσάκις δὲ καὶ ὑμεῖς κατὰ τῶν πολεμίων γενναίως ἀθλήσαντες, παντοῦ ἐδοξάσθητε! Ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔστιν ὁ συνήθης πόλεμος, ἵνα ἐξελθόντες ὡς αἰεὶ νικήσωμεν. Πολλὰ ἔθνη καὶ λαοὺς νικήσαντες, ὑπὸ ἐνὸς Ἑβραίου νικηθῆναι ἔχομεν. Ἡ φωνὴ ἡμῶν μόνη βασιλεῖς κατέπτηξεν· ἀλλ' ἡ φωνὴ τοῦ οἰκτροῦ τούτου πάντας ἡμᾶς θορυβεῖ. Ἡμεῖς πάντοτε πόλεις ἐπορθήσαμεν· καὶ νῦν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, ξένος ἡμῶν περιγίνεται. Φωνὴν ἐλαχίστου φοβηθεῖσα ἔπηξεν ἡμῶν ἡ πόλις Νινευή, ἡ μήτηρ τῶν γιγάντων. Ἡ φοβερὰ λέαινα ἐν τῇ αὐτῆς μάνδρᾳ σφόδρα ἐθορυβήθη ἀπὸ Ἑβραίου. Εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ὠρύεται Νινευή, καὶ ἡ φωνὴ Ἰωνᾶ ὠρύεται ἐπ' αὐτήν. Ἄρα οὕτω τὸ σπέρμα Νεβρώδ ἐξησθένησε τοῦ γενναίου γίγαντος τοῦ ταύτην κτίσαντος! Ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς συμβουλίαν καλλίστην ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ, συμβουλευόντων οὕτω· μήτε νῦν χαυνωθῶμεν, μηδ' ἀπολωμέθα ὡς ταλαίπωροί τινες. Ὅταν 315 γὰρ τις πειρασμὸν ὑπενέγκῃ ἀνδρείως, ἐὰν καὶ ὑποπέσῃ, διπλᾶ τινα κερδάνει· κἂν ζῆ, δοξάζεται, κἂν ἀποθάνῃ, εὐφημεῖται, καθάπερ ἀνδρεῖος καὶ γενναῖος ἀθλητῆς. Κραταιωθῶμεν οὖν καὶ ἀνδρισώμεθα γενναίως καὶ καθωπλισμένοι ἀθλήσωμεν. Κἂν γὰρ μὴ νικήσωμεν, ἀλλ' ἀνδρείως θάνωμεν, ὄνομα καλὸν πᾶσι καταλείψομεν. Ἀκουστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι πρὸς αἴσθησιν ἡμῶν ἡ δικαιοκρισία καὶ ἡ φιλάνθρωπία γίνεται, καὶ ἀπειλεῖ τοῖς κακοῖς ὁ δικαιοκρίτης, καὶ σώζει ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος <Θεός>. Δείσωμεν αὐτοῦ τὴν δικαιοκρισίαν καὶ πληθύνωμεν αὐτοῦ τὴν εὐσπλαγχνίαν· ἐὰν γὰρ δυσωπηθῇ ἡ δικαιοκρισία, τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν αὐτοῦ μεθ' ἡμῶν ἐστὶ. Μεταξὺ γὰρ

οἰκτιρμῶν καὶ δικαιοκρισίας πανοπλίαν ἑαυτοῖς νῦν καινήν ὀπλίσωμεν εἰς τὸν καινὸν πόλεμον τὸν ἔλθοντα εἰς ἡμᾶς. Μὴ καταφρονήσωμεν τοῦ Ἰωνᾶ· οὐ γὰρ ἀπλῶς δεῖ προσέχειν τῷ κηρύγματι αὐτοῦ. Εἰς φροντίδα μεγίστην καὶ λύπην ἐνέπεσα ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἥσπερ αὐτὸς κηρύσσει· ἢ μὲν γὰρ θέα αὐτοῦ οἰκτρά καὶ ἔλαχίστη, ἢ δὲ φωνὴ αὐτοῦ μεγάλη καὶ ὁ φόβος πολὺς. Ἐμπροσθεν ἡμῶν πάντων ἐπερώτησα αὐτόν, ἵνα ὡς ἐν χώνῃ οἱ λόγοι αὐτοῦ 316 δοκιμασθῶσιν· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔπηξεν ἀφ' ἡμῶν, οὐδὲ ἐδειλίασεν οὐδὲ ἐθορυβήθη· οὐδὲ μὴν ἐθροίθη ἢ ἐνετράπη ἐν τοῖς λόγοις οἷσπερ εἶπεν· ἀλλὰ παντελῶς οὐκ ἤλλαξεν, ὅτι ἐν ἀληθείᾳ αὐτοὶ καταδέδενται. Ἐκολάκευσα αὐτόν, ἀλλ' οὐκ ἔπεισα· ἐφόβησα αὐτόν, ἀλλ' οὐκ ἐχάυνωσα· ἔδειξα αὐτῷ πλοῦτον, καὶ κατεγέλασέ μοι· ἔδειξα αὐτῷ ξίφος καὶ τοῦτο ἐμυκτήρησε. Ξίφους γέγονε ξένος καὶ δῶρων ἀλλότριος· ἐν οὐδενὶ γὰρ τούτων οὗτος ὑπεχαυνώθη. Ἔστιν ὃς διὰ δῶρων κολακευθεὶς χαννοῦται, ἕτερος ξίφος ἰδὼν πολλάκις ὑποπίπτει· τοῦτον δὲ τὸν Ἑβραῖον μεταξὺ κολακειᾶς καὶ ἀπειλῆς στήσαντες, ἐκατέρων τῶν μερῶν εὖρομεν ἀνδρεῖον ὄντα· εἶδε γὰρ τὸ ξίφος καὶ ἐμώκισεν αὐτό· ὡσαύτως καὶ τὴν φιλαργυρίαν ἐνίκησεν ὡς οὐδὲν λογισάμενος. Μικρὸς λόγος ἐξελθὼν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ τῇ ὀξύτητι αὐτοῦ ἅπαντας ἡμῶν τοὺς λόγους ἐξέτεμεν. Οὐκ ἔπηξε παντελῶς τῆς ἐμῆς ἀυστηρίας, οὔτε μὴν τῶν τιμῶν μου ἐπροσωπολήπησεν, ἀλλὰ πάντα τὸν πλοῦτον ἡμῶν οὗτος ἐλογίσατο ὡς τὴν κοπρίαν τὴν πατουμένην. Μὴ ἄρα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ χαλκοῦν ποιήσας οὗτος παραγέγονε πρὸς ἡμᾶς ἐξ Ἱερουσαλήμ; Ὁ λόγος αὐτοῦ ἡμῖν ἐγένετο κάτοπτρον, καὶ ἐν αὐτῷ εἶδαμεν 317 τὸν Θεὸν κατοικοῦντα καὶ ἀπειλοῦντα τὰς πονηρὰς ἡμῶν πράξεις· ἐν αὐτῷ εἶδαμεν τὴν δικαιοκρισίαν ὀργιζομένην τοῖς κακοῖς ἡμῶν ὀφλήμασι. Δι' αὐτοῦ ἀπόφασις τῆς πόλεως ἔφθασεν ἢ ἐκ στόματος Θεοῦ καθ' ἡμῶν ἐξελθοῦσα. Εἰ παραγενόμενος εἰρήνην καὶ νίκας ἐκήρυσσεν, ὑπενοοῦμεν ἂν αὐτόν ὡς αἰσχροκερδῆ τινα, δῆθεν τοῖς καλοῖς οἷς ἡμῖν προφητεύει, ἵνα δῶρον λάβῃ παρ' ἡμῶν, μισθὸν τῶν λόγων αὐτοῦ. Ἰατρός τις ἀληθῆς εἰσελθὼν τῷ κάμνοντι ἀλήθειαν κηρύσσει, καὶ χειρουργηθῆναι χρή, καὶ πυρὸς καυστήρας πικροὺς προλέγει αὐτῷ θεῖναι, οὐδὲ δειλιάει εἰπεῖν γομφίων ἐκρίζωσιν. Οὐ πτήσσει βασιλέα φράσαι αὐτῷ τοῖς πόνοις, κἂν ποτίσαι αὐτόν φάρμακον ἀυστηρίας. Τίς καλέσειε ψεύστην τὸν ὄργην κηρύξαντα; Εἰ ἦν ψεύστης, ἔμελλε τῷ λόγῳ ὀκλάζειν· ἀλλ' ὑπέρκειται, ὡς ὄρω, ἀπάντων ἰατρῶν· οὔτε γὰρ βραχὺ ἄρτον θέλει φαγεῖν ἐξ ἡμῶν. Πλὴν εἰ δίκαιος ὑπάρχων Ἰωνᾶς νηστεύει, σπουδάσωμεν ἡμεῖς πολλῷ μᾶλλον νηστεῦσαι, ἐπειδὴ ἡμάρτομεν· εἰ ὅσιος ὑπάρχων, δέεται καὶ προσεύχεται, ὑποστρώσωμεν ἑαυτοῖς σάκκον μετὰ σποδοῦ· νηστεύει γὰρ ὁ δίκαιος καὶ εὖ 318 χεται, μήπως φανῇ τοῖς ἀνθρώποις ὡς ψεύστης. Ἴσως γὰρ φιλονεικεῖ ὅπως στραφῇ ἡμῶν ἢ πόλις· θέλει γὰρ ἵνα πιστευθῇ αὐτοῦ τὸ κήρυγμα, ὃ αὐτὸς ἐκήρυξεν ἡμῖν. Καὶ ἡμεῖς διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς πολεμήσωμεν αὐτόν· οὐ γὰρ ὁ προφήτης ἡμαρτεν, ἀλλ' αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν συνθάπτουσιν ἡμᾶς. Οὔτε μὴν ὁ Ἑβραῖος στρέφει τὴν πόλιν ἡμῶν, ἀλλ' ἡ πονηρία ἡμῶν ταύτην καθαιρεῖ. Ἄλλον ἐχθρὸν ἔχομεν ἀόρατον, ὃ φίλοι· ἐκείνῳ πρέπον ἐστὶ γενναίως ἀντιστῆναι. Ἠκούσαμεν τὰ ἄθλα Ἰὼβ τοῦ δικαίου· ἢ γὰρ ἀνδρεία αὐτοῦ ἐγνώσθη καὶ ὁ λόγος καὶ ὁ πειρασμὸς αὐτοῦ ὡς σάλπιγξ ἐκήρυξε τὴν νίκην τὴν κατ' Ἐχθροῦ ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Εἰ οὖν κατὰ δικαίων οὕτως ἀγωνίζεται, τί ἄρα ποιήσει ἐν ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς; Αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἐξελθὼν καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ καταστρέψας τὸν οἶκον ἐπὶ τὰ τέκνα Ἰὼβ, οἶνον μίξας αἵμασι καὶ συντρίψας ἀφειδῶς τὰ ὄσῳ ἐκείνων ἅμα σὺν τοῖς ποτηρίοις αὐτῶν. Βασιλεῖς ἐν πολέμῳ ἡμεῖς ἐνικήσαμεν, εὐχαῖς δὲ νῦν σπουδάσατε νικῆσαι τὸν Σατανᾶν. Ἐξέλθωσι λοιπὸν αἱ παρεμβολαὶ ἡμῶν, καὶ πόλεμον μετ' αὐτοῦ κραταῖον συνάψωμεν. Ἐκδύσασθε θώρακας καὶ σάκκον ἐνδύσασθε, ρίψατε τὰς φαρέτρας καὶ 319 εὐχαῖς προσφύγετε, καταλείψατε ξίφος καὶ ζητήσατε πίστιν, κλάσατε βέλη καὶ λάβετε νηστείαν· οὐδὲν

ἔστιν ἡ νίκη ἣν πρόην ἐνικῶμεν πολεμοῦντες τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. Ἐὰν νῦν νικήσωμεν τοῦτον, μείζων ὑπάρχει τῶν νικῶν καὶ τῶν ἄθλων, ὧν ποτε ἐστήσαμεν· καὶ ὡσπερ ἐγὼ πρότος ἐκεῖ παρετασόμην, οὕτω καὶ νῦν πρότος ἔσομαι ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ. Καὶ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς μετὰ σπουδῆς τὴν πορφυρίδα αὐτοῦ ἀπεδύσατο καὶ σάκκον ἡμφιάσατο· ἀπέρριψαν καὶ αὐτοὶ τοὺς ἑαυτῶν χιτῶνας καὶ σάκκους περιεβάλλοντο· καὶ σὺν αὐτῷ ἐπένθουν Νινευῖται οἱ αἰεὶ λαμπρῶς ἡμφιεσμένοι. Ὡς Ἴνδοι ἐφαίνοντο ἐκ τῶν μελλόντων κακῶν. Ἐλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις καὶ ἐξελθὼν τὴν πόλιν πᾶσαν ἐπεσκέψατο. Ἀπέστειλε κήρυκας τοῦ κηρύξαι πανταχοῦ, ἵνα μετανοήσωσι πάντες ὁμοθυμαδόν· ἀπολειπέτω, ἔλεγεν ὁ βασιλεὺς, εἷς ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ πονηρίαν, ἵνα μὴ ἐν πολέμῳ τρωθῆ καὶ καταβληθῆ. Ὁ ἄρπαξ μεταδότω, ὁ ἄσωτος σωφρονεῖσθω, ὁ ὀργίλος πρᾶος ἔστω, ὁ τρυφῶν νηστευέτω. Μηδεὶς μνησικακεῖτω, μηδεὶς τινα ἀρά 320 σθω, μηδεὶς τινα θλιβέτω, μήτε μὴν λοιδορεῖτω. Ἐὰν ἡμεῖς ἀφῶμεν τὰ πταίσματα τοῖς ὁμοδούλοις, καὶ ὁ Θεὸς ἀφήσιν ἡμῖν τὰ εἰς αὐτὸν πταίσματα. Οὕτως ἔσται ὁ τρόπος τῆς παρατάξεως ἡμῶν, καὶ λαμβάνομεν νίκην καὶ σώζεται ἡ πόλις. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐβόων οἱ κήρυκες τοῦ βασιλέως ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει, σὺν κτήνεσι νηστεύειν. Ἔστηκεν ὁ βασιλεὺς, καθάπερ τις ἰατρός, νοσοῦσαν ἰώμενος· ἠγίασε νηστεία τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ· θώρακα δόξης μεστὸν ἔδωκε δι' αὐτῆς <καὶ> θυρεὸν λυτρώσεως· ἔσπευσε τοῦ κηρύξαι ἐν αὐτῇ πραότιτος φαρέτραν, ἥς τὰ βέλη τὸν οὐρανὸν φθάνουσι καὶ πεμπόμενα νικῶσιν· ἐλκύσας προσήγαγε ταῦτα, ἀγάπην, πίστιν, ἐλπίδα, ξίφη κατέχοντα καὶ χαρὰν παρέχοντα. Μετὰ δὲ τὸ καθοπλίσαι οὕτω τὸν βασιλέα τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ νηστείαις καὶ προσευχαῖς, ἤρξατο τὰ πλήθη λοιπὸν ἐπισκέπτεσθαι, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, πάντας ὁμοθυμαδόν, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· πάντες περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν πολεμήσωμεν ἀνδρείως καὶ γενναίως. Ἐν τῷ ἑαυτοῦ σάκκῳ τύπον αὐτοῖς παρεῖχεν, ἵνα πᾶσα ἡ πόλις οὕτω καθοπλίσηται. Ὁ υἱὸς τοῦ Νεβρώδ, τοῦ γενναίου γίγαντος, λιπὼν θῆρας φονεύειν, τὰ πάθη ἐτίτρωσκεν· ἀντὶ θηρῶν ἔσφαττε τὴν αἰσχρὰν ἀμαρτίαν. Λιπὼν τοὺς ἕξω θῆρας, τὴν 321 ἔνδον πονηρίαν ἐσπούδαζεν ἀναιρεῖν· ἀντὶ ἄρματος δόξης ἐπέζηε τῆς πόλεως, καὶ πάντας ἔσπευδεν ἐλθεῖν εἰς μετάνοιαν. Ἐπελάζετο ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πλατεῖαις αὐτῆς, ἵνα πλύνη ἐξ αὐτῶν τὸν ῥύπον τῆς ἀμαρτίας· ἐβάδιζε ταπεινῶς, καὶ γέγονε στηριγμὸς σαλευομένης πόλεως, ἵνα μὴ κάτω πέσῃ. Εἶδε ταῦτα Ἴωνᾶς, καὶ σφόδρα ἐξέστη, καὶ ἤρξατο τοὺς υἱοὺς θαυμάζειν τῶν ἀλλογενῶν. Εἶδε τὰ κατορθώματα καὶ τὰς ἀρετὰς Νινευῖτων, καὶ δακρύσας ἐπένθησεν ἐπὶ τὸ σπέρμα Ἀβραάμ. Εἶδε τὸ σπέρμα Χαναὰν δικαιωθὲν ἐν πίστει, καὶ τὸ σπέρμα τοῦ Ἰακώβ ἐκπορνεῦσαν ἐκ τοῦ Θεοῦ. Εἶδε τὰς ἀπεριτμήτους καρδίας περιτεμνομένας, καὶ τοὺς περιτετμημένους σκληροκαρδία ἐπιμένοντας. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Νινευῆ ἐγίνωσκε τὴν αἰτίαν τῆς προκηρυχθείσης ὀργῆς διὰ τὰ αὐτῶν πταίσματα, διὸ ἐξέκοψε τὴν αἰτίαν καὶ τὰ κακὰ ἀπήλασεν. Ἰατρὸς ἦν ὄντως, εἰδὼς σαφῶς τὸ νόσημα τῆς πόλεως· ἐν φαρμάκῳ γὰρ τῆς νηστείας τὴν πόλιν ἐθεράπευσε, διώξας σάκκῳ καὶ σποδῷ τὴν ἀμαρτίαν ἐξ αὐτῆς. Ἴωνᾶς ὡς δικαστὴς εὐθύνας αὐτοὺς ἀπῆτει, καὶ νηστεία συνεχῶρει τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν. 322 Συνήχθησαν Νινευῖται, ὅπως δυνήσονται δυσωπῆσαι τὸν Κύριον καὶ ἐκφυγεῖν τὸν θάνατον, καὶ ἔγνωσαν τὴν νηστείαν δυνατὴν εἶναι καταπαῦσαι τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν καὶ παρασχεῖν αὐτοῖς ζωὴν. Ἴωνᾶς νηστεύει τοῦτο δεδοικῶς, μήπως σωθῶσι δι' αὐτῆς, καὶ αὐτὸς ψεύστης γίνεταί· ἀλλ' ἀπόφασιν τοῦ Ἴωνᾶ μετάνοια κατήργησεν. Ὅθεν καὶ Νινευῖται ὡς σοφοὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοὺς, καὶ τοῖς μετανοοῦσιν ὀλοψύχως ἐπικάμπτεται σπλάγχνοις. Εἶδον σκληρὸν τὸν προφήτην καὶ τὸν Θεὸν φιλόανθρωπον· καὶ τὸν σκληρὸν ἀφέντες τῷ εὐσπλάγχνῳ κατέφυγον. Ἴωνᾶς τὴν ἐλπίδα αὐτῶν ἔκοπτεν ἀπειλῶν, καὶ νηστεία ταύτην ἠῤῥαξε καὶ ζωὴν ἐπηγγέλλετο· ὁ γὰρ στυγνάσας ἐπ' αὐτοὺς πρόην ἀήρ

ἐλαμπρύνθη τῇ ἐκείνων μετανοία καὶ τῇ πολλῇ ταπεινώσει· ἡ πόλις ἐσαλεύετο, καὶ ταύτην ἐστήριζον ἐν ἐλεημοσύνη αὐτῶν· βρέφη διετηρήθησαν ἐν ἀγκάλαις τῶν μητέρων, ὅτι ἐν καιρῷ πειρασμοῦ νηστεύειν ἐδιδάχθησαν. Ἐβόησαν πρεσβῦται ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ, καὶ ζωὴ προσετίθετο, ὡσπερ καὶ τῷ Ἐζεκία· καὶ ὅτι ἐν καταλύσει νεανίσκοι ἐδάκρυσαν, ἐφύλαξεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τοὺς 323 ἑαυτῶν στεφάνους· καὶ ὅτι στυγνότητα νύμφαι περιεβάλλοντο, εἰς τοὺς ἑαυτῶν παστοὺς πάλιν μετὰ χαρᾶς ὑπέστρεψαν. Ἐβόων δὲ καὶ τὰ ζῶα, διὰ τὸ μὴ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἦν πάντων φρικτὴ ἡ φωνή, τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν κτηνῶν· ἀλλ' ἡ δικαιοκρισία ἤκουσε τῆς κραυγῆς αὐτῶν, καὶ ἡ χάρις εὐθέως τὴν πόλιν διέσωσεν ἐκ τῆς ἡμέρας ἧς Ἰωνᾶς αὐτὴν ἠπέιλησε· διηνεκῶς γὰρ ἐνήστευον καὶ ἀπαύστως ἐδέοντο. Οὐκ ἐψύγη ὁ ὀφθαλμὸς αὐτῶν δακρύων μετανοίας, οὐκ ἐπαύθη δὲ ἡ γλῶσσα αὐτῶν αἰτουμένη τὸ ἔλεος. Οὐκ ἤκουσεν ἡ ἀκοὴ ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν· πάντοτε γὰρ ἠκούοντο θρήνοι καὶ κλαυθμοὶ καὶ ὄδυρμοί. Οὐκ ἦν ἐκεῖ ὄλως ἰδεῖν τινὰ ἰλαρευόμενον ἢ γελῶντα ἢ παιγνιάζοντα, ὅτι πάντες ἐκόπτοντο· δάκρυα γὰρ κατέφερον ξένα τινὰ διηνεκῶς καὶ τὰς ἐλεημοσύνας. Μετανοία ἐκτήσαντο νηστείαν μετὰ τῆς καθαρότητος· σωφροσύνην ἀκωλύτως ἄνδρες ἅμα ταῖς γυναῖξιν ἐκτήσαντο. Ἰδοῦσα δὲ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις ταῦτα, εὐσπλαγχνίσθη καὶ ἐδρόσισεν ἐπ' αὐτοὺς δρόσον ζωῆς καὶ οἰκτιρμῶν· οὐ γὰρ βούλεται τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν· ἀλλὰ τὴν μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν, φιλόανθρωπος καὶ 324 ἀγαθὸς καὶ ἐλεήμων καὶ μακρόθυμος αἰεὶ ὑπάρχων· Πατὴρ σὺν Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Μεταξὺ δὲ τῶν ὀργίλων καταλλαγὴ καὶ εἰρήνη ἐδείκνυτο· οἱ γὰρ πρεσβῦται εἰρήνευον, οἱ νεανίσκοι ἐσωφρόνουν καὶ <αἱ> παρθέναι ἠγνίζοντο· θρασεῖς πραεῖς ἐγίνοντο. Μία ἦν θέα πάντων καὶ μία παρεμβολή· καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ δούλος ἀνυπόδετοι γὰρ ἦσαν. Ἰσα οὖν καὶ τὰ σῖτα ταπεινώσεως ἦν πλουσίοις καὶ πένησι, καὶ εἰς πότος ἐξ ἴσου ἦν δεσπόταις καὶ δούλοις. Ἐνὶ γὰρ ζυγῷ τῆς μετανοίας πάντες ἔτρεχον, ὅπως ἂν λάβωσι τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν μιᾷ ἐργασίᾳ ὁμογνώμως εἰργάζοντο, ὅπως καὶ μίαν ἄφεσιν παρὰ Θεοῦ κομίσονται. Ἡ πόλις ὡς κάλαμος ἐν ἀνέμῳ ἐδονεῖτο, καὶ καθάπερ στρουθίον ὅπερ ταθῆ εἰς ἄκανθαν. Οὐχ ἠγοῦντο ἐν τῷ πρῶτῳ φαίνειν αὐτοῖς τὴν ἡμέραν. Εἰς τὸ στόμα τοῦ θανάτου πᾶσα ἡ πόλις ἔστηκε, καὶ εἰς πύλας τοῦ ἄδου σαλευομένη ἔκρουεν· Ἰωνᾶς δὲ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας ἦν ἀριθμῶν, καὶ Νινευῖται ἠρίθμουν τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας· Ἰωνᾶς ἐν τῇ καλύβῃ προσηύχετο ἀληθεῦσαι, καὶ Νινευῖται ἐν τῇ πόλει ἐδέοντο τοῦ μὴ ἀποθανεῖν. Ἐδειλία δὲ Ἰωνᾶς ἰδὼν αὐτῶν τὰ δάκρυα. Ὅθεν τὸ συμ 325 βησόμενον τῇ πόλει κατεσκόπευε. Σκιὰν εἶχε κολοκύνθης, ἧς αὐτὸς οὐκ ἐφύτευσεν, ἐκεῖνος δὲ καύματι τῆς ἡμέρας ἐφλέγετο· ἡ γὰρ καλύβη τοῦ Ἰωνᾶ κάτωθεν ἐξηράνθη, καὶ Νινευῖταις ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου ἐπεσκίασεν. Εἶδεν αὐτοὺς ὡσπερ ὕδωρ τρέμοντας ἀπὸ Θεοῦ. Εἶδε νήπια ἐν νηστεία καὶ κλαυθμῷ ἅμα κεκραγότα. Εἶδε βρέφη δακρύοντα· μόσχους καὶ ἄρνας βοῶντας. Εἶδε σπλάγχνα τῶν μητέρων σπαραττόμενα καὶ τὸν Ὑψιστον ἰκετεύοντα. Εἶδε πρεσβύτας κλαίοντας καὶ τῷ Θεῷ προσφυγόντας, καὶ πρεσβύτας τοῦ Ἰσραὴλ αἰεὶ ἀκαταστατοῦντας. Εἶδε πάλιν τὴν Νινευὴ σφόδρα μετανοοῦσαν, καὶ τὴν Σιών πορνεύουσαν καὶ εἰδώλοις μαινομένην. Ἐώρα πῶς ἡ Νινευὴ ἐν μετανοίᾳ τὸν ἔλεγον ἐπλήθυνε κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ τῆς πάντοτε στασιώδους. Ἐώρακεν ἑταιρίδας σωφρονούσας τῆς Νινευῆ, καὶ θυγατέρας Ἰακώβ ἐκμανῶς πορνεύουσας. Εἶδε ψεύστας ἐν Νινευῇ λαλοῦντας ἀλήθειαν, καὶ ψευδοπροφήτας αἰεὶ ἐν Σιών δόλου μεστούς. Ἐν Νινευῇ τὰ εἶδωλα φανερώς συνετρίβησαν, καὶ ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ κρυπτῶς αὐτὰ προσεκύνουν. Ἰκανὴν πείραν ἔλαβεν Ἰωνᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, ὅτι Μωυσῆν ἐδέε 326 ξατο ὁ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἡ χήρα τὸν Ἥλιαν, <καὶ> ἀλλόφυλοι τὸν Δαυῖδ, ὅτε αὐτὸν ἐδίωξε Σαούλ, ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ. Εἶδεν ὡσπερ ἐκκλησίαν συναχθεῖσαν τὴν Νινευή, καὶ ἔσπευδε μίπως ψευδὲς ἔσται αὐτοῦ τὸ

κήρυγμα. Τὸν τοῦ Θεοῦ ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ὄντα Ἰουδαῖοι ἐποίησαν σπήλαιον ληστῶν, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Νινευῆ τῷ Κυρίῳ προσκυνᾷ. Οἱ ζῶντες νεκροὺς κλαίουσι, Νινευῖται δὲ τοὺς ζῶντας. Πάντες τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ τοῖς συγγενέσιν αὐτῶν ἐκόπτοντο. Μέγα καὶ φοβερὸν πένθος ὑπῆρχε τότε ἐκεῖσε, καὶ πάντες ἐνόμιζον ζῶντες εἰς γῆν κατέρχεσθαι· καὶ ὅσον γὰρ ἐπληθύνοντο αἱ ὀρισθεῖσαι ἡμέραι, τοσοῦτον δάκρυα ἐπληθύνοντο ὡς λοιπὸν μὴ ὑπάρχοντες. Ἐφθασε δὲ ἡ ἡμέρα ἐν ἧ ἵπερ ἔμελλον καταστρέφεσθαι, εἰ μὴ μετενόησαν· καὶ ἡ πόλις ἐμεστῶθη κλαυθμῶν. Τὸ χῶμα τῆς γῆς βραχέν, ὡσπερ πλήθρα ἐγένετο ἐκ τοῦ πλήθους τῶν δακρύων, ὧνπερ αὐτοὶ πικρῶς κατέφερον. Ἀνέστησαν τὰ τέκνα οἱ πατέρες αὐτῶν, ἵνα ἅμα θρηνήσωσι τὸν πικρὸν αὐτῶν θάνατον· τοὺς νυμφίους καὶ τὰς νύμφας ὀρδίνεον εἰς τὸ μέσον. Κατέμαθον οἱ πατέρες τὰ κάλλη τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ ἐκ πολλῆς ἀθυμίας σκότος αὐτοῖς ἐπεχύθη. Καὶ τέλος ἠγοῦντο τὴν γῆν 327 σείεσθαι, καὶ ὑψωσαν τὴν φωνὴν ἐν θρήνοις ἕως τῶν οὐρανῶν. Πρεσβῦται καὶ πρεσβύτιδες ἐν τοῖς τάφοις ἀπελθόντες ἔκλαιον, ὅτι ὁ θάπτων καὶ ὁ θαπτόμενος [οὐκ] ἦν ἐν αὐτοῖς. Ἐκαστος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐθεώρει πικρὸν θάνατον, καὶ ἀφίει ὀλολυγμόν, <ἀγνοῶν> εἰς ποῖον θάνατον ἔφθασε. Διέρρηξαν τὰς καρδίας ἀκούοντες τὴν γῆν ῥηγνύναι. Ἐξίσταντο ποίῳ τέλει ἤμελλον παραδίδοσθαι. Ἐστράφησαν αἱ ἰδέαι τῶν προσώπων πάντων, ἅμα ἐννοοῦντων ὅτι γῆ ἔμελλε κάτω στρέφεσθαι. Ὁ βασιλεὺς σάκκον φορῶν ἐν ὀδύναις κατεσχέθη, ἐν τῷ αὐτὸν λογίζεσθαι ὅτι αὐριον οὐκ ἔστιν. Ἄπαντες σποδὸν ἦσθιον καὶ τὸν Θεὸν ἰκέτεον· πάντες ἐν τῇ εὐχῇ αὐτῶν τὸ στόμα σποδοῦ ἐπλήρουν· πάντες τοὺς φίλους ἐκάλουν, πλησθῆναι αὐτῶν τῆς θέας, πρὶν κατελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν ἄδην. Πληρουμένης δὲ τῆς ἡμέρας ἔστησαν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ θανάτου. Χεῖρας ἀλλήλων κρατοῦντες, ἀλλήλους ἀπωδύροντο. Ἐφθασεν ἡ νύξ ἡ ἐσχάτη, καὶ ἐλογίζοντο ἐν ποίᾳ ὥρᾳ ἡ φωνὴ τῆς πτώσεως αὐτῶν μέλλει ἔρχεσθαι. Ἐνόμιζον ὅτι ἐν ἑσπέρᾳ μέλλει τὴν πόλιν πίπτειν· ἔφθασε δὲ ἡ ἑσπέρα καὶ ὅλως οὐδὲν 328 πέπονθε. Πάλιν ἐνόμιζον τῇ νυκτὶ χαοῦσθαι καὶ ἀπολέσθαι. Εἶτα ἔφθασε καὶ ἡ νύξ, καὶ φθορᾷ οὐκ ἐδόθησαν. Ἐν τῷ σκότει ἐνόμιζον τῷ τέλει παραδίδοσθαι. Παρελήλυθε καὶ τὸ σκότος, καὶ οὐδὲν ὅλως ἔπαθον. Ἐν τῷ πρῶτῳ ἐνόμιζον τὴν πόλιν καταστρέφεσθαι. Ἦλθε τὸ πρῶτῳ καὶ ἐκείνων τὰς ἐλπίδας ἐπλήθυνεν. Ἐν τῇ ὥρᾳ ἐν ἧ ἐνόμιζον οὗτοι μὴ ὑπάρχειν, ἐν αὐτῇ αὐτῶν ἡ χαρὰ ἐπληρώθη. Τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πλησίον πάντες συνέχαιρον καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξαζον τὸν ἐλεήσαντα αὐτούς. Ἰωνᾶς δὲ εἰστήκει μήκοθεν κατασκοπῶν καὶ φοβούμενος μήπως ψεύστης ἀναδειχθῆ· καὶ ἐν ὥρᾳ ἐν ἧ ἵπερ πίπτειν τὴν τε <πόλιν> ἤλπιζεν, ἐν αὐτῇ ἐλυτρώθη ἐκ τοῦ θανάτου· ὁ γὰρ ἀγαθὸς Θεὸς τὰ δάκρυα αὐτῶν εἰδῶς, εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς. Εἰ γὰρ καὶ μὴ τεθνήκασιν, ἀλλὰ τῇ προσδοκίᾳ τοῦ πονηροῦ θανάτου ἤδη προαπέθανον· καὶ ὄντως τεθνήκασιν· νεκροὶ γὰρ ἦσαν ἄταφοι· ὁ γὰρ φόβος τῶν δεινῶν ζῶντας ἐθανάτωσε· τοσοῦτον γὰρ ἤλπισε καταμωράναι αὐτούς ἢ ἀπειλὴ τῶν δεινῶν, ὅτι ὡς σκιά ὑπῆρχον. Ταῦτα δὲ Ἰωνᾶς εἰς νοῦν οὐκ ἐλάμβανεν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτοῦ σκοπῶν πάντας κτεῖναι ἐζήτει· ὁ <δὲ> Θεὸς αὐτοὺς ὥκτιρεν, ὅτι φόβῳ ἐτάκησαν· καὶ ἀνεζωοποιή 329 θη ἡ θανοῦσα πόλις. Λοιπὸν πάντες ὁμοῦ χαίροντες ἀρίστας ἐλπίδας εἶχον, ὅτι εἶδον τὴν ὄργην εἰς ἔλεον μετατραπεῖσαν· ἐν γὰρ τῇ προσευχῇ αὐτῶν τὰ γόνατα ἔκαμψαν, χεῖρας δὲ ἐπέτασαν καὶ τῷ Θεῷ ἠὺχαρίστουν, τῷ παρὰ προσδοκίαν ἐκ θανάτου σώσαντι, καὶ ἐν ἐλέει ζωὴν αὐτοῖς χαρισάμεν. Ἰδὼν δὲ Ἰωνᾶς ὅτι ψεύστης ἐφάνη, Νινευιτῶν σωθέντων, σφόδρα ἠθύμει· οἱ δὲ ἄνδρες Νινευῖται ἠρξάντο παρακαλεῖν καὶ κολακεύειν αὐτόν, λέγοντες αὐτῷ οὕτω· μὴ ἀθύμει, ὦ Ἰωνᾶ, ἀλλὰ χαίρου, διότι νέαν ζωὴν διὰ σοῦ εὔρομεν· διὰ σοῦ γὰρ τὸν Θεὸν τῶν ὄλων ἐπέγνωμεν. Οὐκ ἐψεύσω, μὴ φοβοῦ, κατεστράφη γὰρ ἡμῶν πᾶσα ἡ πονηρία, καὶ ὑψώθη ἡ πίστις. Ἐν χειρὶ σου εὔρομεν ἐφόδια τῆς μετανοίας, καὶ ἐκ θησαυρῶν Θεοῦ ἐλάβομεν. Εἰπέ ἡμῖν, Ἰωνᾶ, τί εἶχες



ὠφελῆσαι εἰ κατεστράφη ἡμῶν ἢ πόλις, εἰ ἅπαντες ἀπεθάνομεν; Ἡ τί εἶχες κερδάναι, υἱὲ τοῦ Ἀμαθῆ, ἐὰν εἰς τὸν ἄδην πάντες κατεπόθημεν; Τί ἀθυμεῖς ἐκ κακῶν ἡμᾶς ἰασάμενος; Τὸ πλῆθος εὐχαριστεῖ σοι μᾶλλον ὥσπερ εὐεργέτη· διατί δὲ στενάξεις, ὅτι ἐπραγματεύσω τὴν πόλιν οὐκ εἰς φθοράν, ἀλλ' εἰς γνώσιν Θεοῦ; Τί δὲ καὶ πενθεῖς ἐν τοῖς 330 σωθεῖσι διὰ τῆς μετανοίας; Νυνὶ ἐστεφάνωσαι. Τοῦτο τὸ γεγονός χαροποιησάτω σε· Ἀγγέλους γὰρ ἐν ὕψει σὺ ἐχαροποίησας. Ὁφείλεις σὺ ἀγάλλεσθαι ἐπὶ γῆς ἐν αὐτῷ· ὅτι ὁ Θεὸς χαίρεται σὺν Ἀγγέλοις ἐν οὐρανοῖς ἐν ἡμῖν. Ἐμεγαλύνθη σου ὁ νοῦς πλειόνως ἐν τούτῳ, ὅτι πάντες τῷ Θεῷ τὸ σέβας διδόασι. Παραμύθησαι οὖν σεαυτῷ, ὅτι πᾶσα ἡ πόλις σὺν τῷ βασιλεῖ ἐν χαρᾷ σοι προσκυνεῖ. Ἐωρακῶς νήπια ἐκ θανάτου ῥυσθέντα, παρακληθεῖς πρόσευξαι ὑπὲρ τῆς ζωῆς αὐτῶν. Βλέπε πάλιν καὶ βρέφη φυλαχθέντα καὶ ἐπίθες τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Εὐλόγησον τὴν πόλιν τὴν παρ' ἐλπίδα σωθεῖσαν, ἵνα τὸ μνημόσυνόν σου ἐν αὐτῇ πληθυνθεῖ. Ἀπέλασον τὸ πένθος, καὶ λῦσον τὴν νηστείαν, καὶ χαρίσθητι ἡμῖν, ὡς προφήτα τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα, καὶ πλείονα τούτων, Νινευίται ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν, ἵνα αὐτοῦ τὴν ἄκαιρον ἀθυμίαν παύσωσιν· ἔξωθεν γὰρ τῆς πόλεως οὗτος ἐκαθέζετο, καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν ἅπασα ἡ πόλις, καὶ εἶδον θεῶν φορικτὴν· τὸν Ἰωνᾶν ἐστῶτα καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ διαδικαζομένους [ἤκουον]. Ἦκουον Ἰωνᾶ πῶς τῷ Θεῷ ἐδικάζετο, καὶ πῶς πάλιν ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ ἀπεκρίνατο· τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα, ὃ εἶχε 331 δικαζόμενον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ ἐφθέγγετο, ἔδειξέ τε ἐν αὐτῷ, καὶ ὥσπερ δύο πρόσωπα, Θεοῦ καὶ τοῦ Προφήτου, ἅμα δικαζομένους. Ἦκουεν ἅπαν τὸ πλῆθος συνηγοροῦντος ἑαυτῷ ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, καὶ μὴν ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Δεσπότου καὶ τῆς πόλεως· ἡ γὰρ γλῶσσα Ἰωνᾶ τοῖς δυσὶ διηκόνει, καὶ ἐξ αὐτῆς ἠκούοντο φωναὶ δύο προσώπων· ἐν γὰρ γλώσσει αὐτοῦ δύο τινὲς ἐλάλουν· καὶ ἐλάλει πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ ἀπεκρίνατο. Ὡ φορικτοῦ συνηγόρου! Ὡ πῶς ἡ γλῶσσα αὐτοῦ δυσὶ συνηγόρουε, τῷ Θεῷ καὶ ἑαυτῷ! Χοροὶ ἐστῶτες ἤκουον πῶς Ἰωνᾶς τῇ ἑαυτοῦ λαλιᾷ Θεῷ ἐνετύγχανε, δικαζόμενος ταῦτα· Ὡ Δέσποτα, διατί πανταχόθεν με θλίβεις, καὶ τί με προὔδωκας καὶ ψεύστην ἀπέδειξας; Ἐπειτα ἦν περ εἶχον μικρὰν κολοκύνθην τοῦ σκέπειν με ἐκ τῶν καυμάτων, ταύτην ἀπεξήρανας, καὶ καύσωνί με φρύγεις. Διὸ θάνατον αἰτῶ. Λάβε δὴ τὴν ψυχὴν μου· σφόδρα γὰρ λελύπημαι πόθῳ τῆς κολοκύνθης. Ἀπεκρίθη δὲ εὐθύς τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καταδικάσαι αὐτόν ἢ γλῶσσα αὐτοῦ· καὶ εὐθέως αὐτὸν ἐπολέμησε, καὶ τὸ στόμα ἤλεγχε δικαιῶν 332 τὸν Θεόν· ἤκουσε γὰρ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, ἐκ στόματος Ἰωνᾶ, πῶς ὁ Θεὸς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀντιδικαζόμενος ἔλεγεν αὐτῷ· σὺ, φησὶν, λελύπησαι ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκοπίασας, οὔτε μὴν ἐξέθρεψας· ἦτις ὑπὸ τὴν ἕω φρεῖσα ὠσαύτως ἐξηράνθη. Πόσω δὲ μᾶλλον φείσομαι ἐγὼ ὑπὲρ τῆς πόλεώς μου; Τύπον σοι νῦν δίδωμι τῆς ζωῆς πάσης πόλεως ἐπὶ τῆς κολοκύνθης τῆς ἀποξηρανθείσης. Ἡ κολοκύνθη νῦν γένηται σοι διδάσκαλος, καὶ μάθησε ἐξ αὐτῆς σύνεσιν καὶ σοφίαν, ἐν οἰκτρᾷ κολοκύνθῃ πόσον ἐστὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ. Σὺ φείδη κολοκύνθης, κάγω τῆς πόλεως. Καλύβην οἰκτρὰν ζητεῖς, καὶ τὴν πόλιν ἐκριζοῖς. Ποῦ σου, Ἰωνᾶ, ἡ δικαιοκρισία; Τί τὴν κολοκύνθην τῆς πόλεως προκρίνεις; Ἐπὶ οἰκτρᾷ κολοκύνθῃ εὐσπλαγχνίαν δεικνύς, Ἰωνᾶ, καὶ ἐπὶ τῆς πόλεως πολλὴν ἀποτομίαν. Οὕτως ἐμεγαλύνθη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἡ δοθεῖσα εἰς πτώσιν τε καὶ βρώσιν, ὑπὲρ τοῦ ἐσθίουτος! Τὸ φθαρτὸν προέκρινας τῶν μετανοησάντων, καὶ φύλλα μεγαλύνεις ὑπὲρ ἄνδρα λογικόν. Ταῦτα οἱ Νινευίται [τὰ] ἅπαντα ἀκούσαντες, ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος τῷ Θεῷ δόξαν ἀνέπεμψαν, ἐπειδὴ ὑπὲρ αὐτῶν αὐτὸς ἐδικάζετο, ὁ πλάστης τῷ πλάσματι, ὁ 333 κτίστης τῷ κτίσματι, ὁ δεσπότης τῷ δούλῳ, τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ συνδικαζομένου δοῦναι ψῆφον δικαίαν· καὶ ἄκων Ἰωνᾶς ἐνικοποιεῖτο δοξαζόμενος. Ἐν δίκῃ ἐδικαίου τὸν δίκαιον δικαστήν. Ὁ Θεὸς ἠρετίσατο διὰ πολλοὺς οἰκτιρμοὺς τὴν οἰκείαν τῆς ἀπειλῆς

ἀνακαλέσασθαι φωνήν, ἵνα σωθῆ ἡ πόλις, καὶ Ἴωνᾶς ἄκρως Θεῶ συνεκρίνατο, ἵνα στρέψῃ τὴν πόλιν καὶ αὐτὸς ψεύστης μὴ γένηται. Ἐχαιρε πᾶν τὸ πλῆθος, ἐν τῷ ταῦτα ἀκούειν καὶ βλέπειν τὸν Ἴωνᾶν ἠττώμενον τῷ Θεῷ· καὶ γνόντες πῶς ὁ Θεὸς παρεμυθεῖτο αὐτόν, ἔσπευσαν τοῦ πληθύναι τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν. Ὅθεν αὐτὸν ἤρπασαν ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῶν, καὶ καθάπερ βασιλεὺς εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει μετὰ δόξης καὶ ἐκαθέσθη· καὶ συναχθέντες πάντες οἱ μετανοήσαντες, προσεκύνησαν αὐτόν, ἐνέγκαντες αὐτῷ δῶρα καὶ τὰς δεκάτας αὐτῶν, καὶ ὅσα ἐτάξαντο ἐν ταῖς θλίψεσιν αὐτῶν. Ἦνοιξεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἑαυτοῦ θησαυροὺς καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ δῶρα πάνυ ἔνδοξα. Πάντων λοιπὸν ἐκ στομάτων ἔδοξάσθη Ἴωνᾶς· καὶ εἰσελθὼν ἐκάθισεν εἰς ἄρμα βασιλικόν. Κῆτος ἐν τῇ θαλάσῃ ἤνεγκε τὸν Ἴωνᾶν, καὶ ἐπὶ γῆς, ἐν Νινευῇ τῇ πόλει, ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐμεγάλυνεν αὐτόν. Ἰχθύες ἐν τῇ θαλάσῃ διεγύ 334 ρεον αὐτόν, καὶ ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτόν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἄρχοντας ὁ βασιλεὺς Νινευῇ πρέσβεις ἐξαπέστειλεν, ὅπως ἐτοιμάσωσιν αὐτῷ πανταχοῦ τὰ ἐν τῇ ὁδῷ. Ὁ Θεὸς ὠδήγησε τὸ κῆτος ποῦ πορευεθῆ, καὶ βασιλεὺς ἔδειξε τὴν ὁδὸν τῷ προφήτῃ. Ἐν δόξῃ ἀνήρχετο εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ βασιλεὺς. Κατέπτηξε καὶ ὑπάντα αὐτόν ἀπὸ φόβου τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴν πᾶσα ἡ πόλις ἐτίμα αὐτόν· καὶ ἐπτοεῖτο γινῶναι τὰ ἐν Νινευῇ, ὅπως αὐτοὺς μὴ στρέψῃ. Ὅτε δὲ προσήγγισε τοῖς ὀρίοις Ἱερουσαλήμ, ἔλεγε τοῖς σὺν αὐτῷ, ὅπως ἐπιστρέψωσιν· ἡσχύνετο γὰρ μήπως εἰσελθόντες ἐκεῖσε ἴδωσιν ἑλληνισμὸν καὶ πολλὴν ἀσεβειαν, καὶ μάθωσιν ἐξ αὐτῶν οἱ μετανοήσαντες καὶ σεβόμενοι τὸν Θεὸν πάλιν εἰδώλοισι θύειν· ἐφοβεῖτο γὰρ μήπως πάλιν ἀνανεωθῆ τὸ τραῦμα τὸ οὐλωθὲν καὶ ἰαθὲν δι' αὐτοῦ. Ἐδέξατο τὴν χάριν λοιπὸν τῶν συνελθόντων αὐτῷ, ἡσπάσατο αὐτοὺς ἐν πόθῳ, καὶ ἠύλογησεν αὐτούς. Ἔδωκε συμβουλίαν, ὅπως ἐπιστρέψωσι, καὶ οὐκ ἤκουον αὐτοῦ ἃ ἔλεγεν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ πρὸς αὐτόν τοιαῦτα φασίν, μᾶλλον λέγοντες· μὴ ἡμᾶς ἐκδιώξης ἀπὸ σοῦ, ὧ προφήτα. Σὺν σοὶ ἄφες εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ὅπως γινώμεν ἐξ αὐτῆς ἀρετὰς καὶ κανόνας, πράξεις καλὰς καὶ εὐθείας, 335 τύπους, λόγους καὶ τρόπους. Εἰσελθόντες ἴδωμεν τὴν γῆν ἐν ἣ οὐκ ἔστι παντελῶς ἑλληνισμὸς, ἀλλὰ πίστις καὶ ὀρθότης. Ἄφες ἡμᾶς θεάσασθαι τὴν ρίζαν τὴν ἀγαθὴν, ἐξ ἧς σὺ ἐβλάστησας. Παρακαλοῦμεν, ὧ προφήτα, ἀντὶ τοῦ μισθοῦ οὐπὲρ ἐκάμαμεν ἐν τῇ ὁδοπορίᾳ, δὸς ἡμῖν σὺν σοὶ ἐλθεῖν. Ταῦτα αὐτῶν λεγόντων, Ἴωνᾶς τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν ἔκλινεν, ἐννοῶν τί αὐτοῖς τεχνάσοιτο ἵνα ἐπιστρέψωσι· σφόδρα γὰρ ἡσχύνετο εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς πονηροὺς καὶ ἀσεβεῖς. Τοῦτο χεῖρον αὐτῷ ἦν τῆς κολοκύνθης, ὥστε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θάνατον ἠτήσατο. Ἦρξατο δὲ προφασίζεσθαι ὁ προφήτης καὶ λέγειν τοῖς ἀνθρώποις προφάσεις τε μὴ οὐσας· νῦν ἐορτὴ μεγάλη ἐστὶν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν, καὶ οὐ δύναται ἐκεῖ ἀλλογενὴς εἰσελθεῖν· εἰ γὰρ καὶ πιστοὶ ἐστέ, ἀλλ' οὐ δύνασθε ἐλθεῖν εἰς τὴν ἐορτὴν Θεοῦ, ὄντες ἀπερίτμητοι. Διὸ ὑποστρέψατε ἐν χαρᾷ καὶ εἰρήνῃ εἰς τὴν πατρίδα ὑμῶν, πρὸς τὸν πέμψαντα ὑμᾶς· καὶ ὅτε ἡ ἐορτὴ τοῦ Θεοῦ παρέλθῃ, ἐὰν θέλητε, πάλιν ὑποστρέψατε ἐντεῦθεν. Καὶ ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις σφόδρα ἐλυπήθησαν, καὶ κλαίοντες πάντες κατησπάζοντο αὐτόν· καὶ λοιπὸν ὑπέστρεφον ἐν ἀθυμίᾳ πολλῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον Ἴωνᾶ τοῦ προφήτου. Μετὰ δὲ τὸ ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν Ἴωνᾶν τὸν προφήτην, ἔτι ὄντες 336 αὐτόθι, εἶδον ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ ἐλογίσαντο τοῦτο, ἀνελθεῖν εἰς αὐτό, ὅπως ἂν μήκοθεν τὴν ἐπιθυμητὴν γῆν ἴδωσιν. Ὅτε δὲ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, εἶδον τὴν γῆν ἅπασαν καὶ εὐθέως ἐξέστησαν σφόδρα ὀρῶντες ἀνθρώπους θύοντας θυσίαν τοῖς δαίμοσι, καὶ ὑπὸ ἄλσῃ σπονδάς, καὶ ἐν βωμοῖς τὰ γλυπτὰ, πρὸ θυρῶν δὲ τὰ εἶδωλα· καὶ τὸν εἰσερχόμενον καὶ ἐξερχόμενον τούτοις σέβας διδόντα, καὶ εἰς γλυπτὰ προσκυνοῦντα· ἄλλος μόνον ἔθουεν, ἕτερος δὲ πάλιν σπονδάς δαίμοσι προσέφερε. Καὶ τί τὰ πολλὰ λέγειν; Πᾶσαν γὰρ μανίαν καὶ τέχνην τοῦ Σατανᾶ ἐκεῖ ἐθεάσαντο. Ὅθεν ἤρξαντο λέγειν· μὴ ὄναρ θεωροῦμεν; Ἄρα

τὴν γῆν Ἰσραὴλ ὡς Σόδομα βλέπομεν; Τοῦτό ἐστι τὸ σπέρμα Ἀβραάμ, ἢ ἴσως οἱ δαίμονες ἡμᾶς φαντάζουσι; Μὴ ἀποδράσασα ἡ μεγάλη ἀσέβεια τῆς πατρίδος ἡμῶν, ὧδε κατεσκήνωσεν; Ἐκεῖ τὰ εἰδῶλα ἐν σπουδῇ συνετρίψαμεν· μήπως ἄρα ἐλθόντα ὧδε κατηνδρειώθησαν; Οὐ μόνον δὲ ἐκεῖνα, ἀλλὰ τὰ πανταχόθεν ὧδέ ἐστιν εἰδῶλα, ἃ ἡμεῖς οὐκ ἐσχίκαμεν. Ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ὄφιν οὐκ ἦν προσκυνεῖν· οὔτοι ὄφεις ὄντες ὄφιν προσκυνοῦσιν. Ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ζῶα ἐπεθύομεν· οὔτοι τὰς θυγατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς 337 αὐτῶν σφάττουσιν. Ἄλλ' ὡς ὁ νόμον Θεοῦ διὰ Μωσέως λαβών, ὡς ἔλεγεν Ἰωνᾶς, γλυπτὰ ποιεῖ καὶ πωλεῖ, ἀναστάντες φύγωμεν ἐκ τοῦ πονηροῦ λαοῦ, μήπως καταπωθῶμεν ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτῶν· ἀντὶ γὰρ τῆς Νινευῆ τῆς μὴ καταστραφείσης, τάχα ἡ γῆ Ἰσραὴλ μέλλει καταστρέφεσθαι. Ὡς δὲ ταῦτα ἔφησαν, ἔμφοβοι ὑπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, δοξάζοντες τὸν Θεόν. Δοξάσωμεν τοίνυν καὶ ἡμεῖς τὸν Θεὸν τὸν παρέχοντα ἡμῖν τύπον καὶ ἀρραβῶνα διὰ τῶν Νινευιτῶν. Ὡς γὰρ αὐτοὺς διὰ τοῦ Ἰωνᾶ ἐρρύσατο, οὕτω καὶ νῦν σώζει καὶ εἰς αἰεὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ· καὶ καταργεῖ τὸν λαόν, τὴν συκῆν λέγω τὴν ἄκαρπον, τὴν κωλύουσαν τὰ ἔθνη ἐκ καρπῶν μετανοίας σώζεσθαι, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.